

«Kan det være slik at ansvarlige politikere, byråkrater og helsemyndigheter tar altfor lett på å definere og forstå hva sykehus er – og betyr – for befolkningen?»

Se leder side 439

Færre dør av hjerteinfarkt

Dødelighet av hjerteinfarkt har sunket i alle aldersgrupper etter 1990. Dette viser data fra Dødsårsaksregisteret. En oppfølging av Oslo-undersøkelsen fra 1972–73, som omfattet nesten 15 000 friske menn i 40-årene, viser at røyking og høyt blodtrykk er de viktigste risikofaktorene for dødelighet blant voksne menn. Sammenhengen mellom dødelighet og henholdsvis kolesterolnivå og høyt blodtrykk ble noe svakere over tid.

Side 440, 456, 468

Mange chlamydiainfeksjoner forblir ubehandlet

Dette viser en studie der data fra Avdeling for medisinsk mikrobiologi ved St. Olavs hospital ble koplet med data fra Reseptregisteret. Av over 3 100 personer med positiv chlamydiaprøve hentet kun 83 % ut antibiotika fra apotek innen fire uker. Av disse tok bare om lag en tredel en kontrollprøve. Dette viser at norske retningslinjer for chlamydiainfeksjon etterleves i liten grad, særlig blant menn.

Side 461

Trykksår skal forebygges

Trykksår skyldes mekanisk trykk, strekk og/eller friksjon på hud og underliggende vev og forekommer hos 10–20 % av inneliggende pasienter. Trykkavlastning er viktigste forebyggende tiltak. Andre risikofaktorer er nevropati, dårlig ernæring, fuktig hud og infeksjon. Dype trykksår bør vurderes for operativ behandling.

Side 464

Sprøytekomplikasjoner

Teknikk og valg av injeksjonssted har betydning for forekomsten av komplikasjoner ved intramuskulære injeksjoner. Alvorlige lokale bivirkninger kan oppstå ved ekstravasering av hyperosmolare løsninger og cytostatika. Hematom er vanligste komplikasjon ved subkutane injeksjoner.

Side 472

Fedmekirurgi for ungdom

Mange ungdommer med alvorlig fedme får vedvarende eller økende fedme i voksenalder. Dette er en alvorlig sykdom som har vist seg vanskelig å behandle med livsstilsendringer eller andre tiltak. Det er på tide å tilby fedmekirurgi også til utvalgte unge med alvorlig fedme, men bare som ledd i prospektive studier.

Side 478, 497

Prispress

Avsløringene om uforsvarlige arbeidsforhold i private vikarbyråer har satt fart i diskusjonen om marked og konkurranse i helse- og omsorgssektoren. Debatten dreier seg om mye mer enn kommersielle og tilsynelatende ideelle aktører, den handler vel så mye om forutsetningene for konkurranse. Når det nesten utelukkende konkurreres på pris, er utfallet gitt: Kvaliteten vil gå ned.

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Forsiden

Illustrasjon © Olaf Hajek

Hjerte – smerte

Hjertet opprettholder livet, og ingen andre organer er så symboltunge for oss, slik Olaf Hajeks forsideoillustrasjon viser. Dødeligheten av hjerteinfarkt er sterkt redusert de siste årene, men nedgangen flater ut og det er en klar sosial gradient. Hva gjør vi nå?
Se side 440, 456, 468.